

Wymagania edukacyjne
z przedmiotu Edukacja obywatelska kl. II BS

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Ocena dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Ocena bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Ocena celująca Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Nasze ważne wspólnoty	▪ wyjaśnia, czym jest patriotyzm	▪ posługując się diagramem identyfikuje elementy tworzące państwo ▪ podaje przykłady postaw obywatelskich	▪ posługując się diagramem wskazuje różne formy troski o Ojczyznę ▪ porównuje przykłady postaw obywatelskich w przeszłości i obecnie	▪ podaje przykład patriotyzmu ekonomicznego ▪ wskazuje sposoby uzyskania obywatelstwa	▪ na wybranych przykładach wskazuje przykłady identyfikacji z Ojczyzną ▪ określa cechy istotne dla wspólnoty narodowej
My wobec innych	▪ podaje przykłady stereotypów ▪ identyfikuje przejawy uprzedzeń i ksenofobii	▪ posługując się diagramem wymienia elementy postawy	▪ określa istotę podziału na „my” i „oni” ▪ podaje przykłady mowy	▪ ocenia wybrane przejawy ksenofobii, stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji	▪ analizuje „piramidę nienawiści” ▪ odwołując się do wybranych przykładów, wskazuje, jak należy reagować na postawy ksenofobii, stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji

Jak zachować się w grupie?	identyfikuje przykłady działań zespołowych	▪ podaje przykłady zachowań, które budują zaufanie ▪ posługując się tabelą podaje przykład różnic pokoleniowych	określa zasady, które sprzyjają współdziałaniu w grupie ▪ wskazuje metody rozwiązywania konfliktów	▪ wyjaśnia, dlaczego zaufanie należy do podstaw życia społecznego ▪ wyjaśnia różnicę między arbitrażem a mediacją	▪ posługując się wykresem analizuje ranking zaufania wg zawodów w Polsce ▪ odróżnia konflikty konstruktywne i destrukttywne
Polacy między jednością a podziałami	▪ wymienia przykładowe czynniki łączące i dzielące współczesne społeczeństwo polskie	▪ posługując się wykresami kołowymi określa kierunki zmian w strukturze ludności Polski na początku XXI wieku	▪ odwołując się do wybranych przykładów, wskazuje z czego możemy być dumni jako państwo i społeczeństwo	▪ posługując się tabelą i odwołując się do informacji z mediów lub z własnych obserwacji, podaje przykłady wykluczenia społecznego we współczesnej Polsce	- posługując się tabelą analizuje czynniki łączące Polaków na początku XXI wieku - identyfikuje przejawy podziału politycznego wśród Polaków ▪ formułuje własną opinię dotyczącą dumy z przynależności do wspólnoty polskiej
Uwaga! Teorie spiskowe	podaje przykład teorii	▪ posługując się diagramem omawia wybraną teorię spiskową dotyczącą COVID-19	▪ wyjaśnia znaczenie terminów „teoria” oraz „spisek” ▪ wskazuje przykładowe czynniki sprzyjające upowszechnianiu teorii spiskowych	▪ wyjaśnia, na czym polega zjawisko „kozła ofiarnego”	▪ posługując się tabelą (omawia wybrane metody obrony przed teoriami spiskowymi)

W obronie Ojczyzny	wyjaśnia, na czym polega pracowniczy przydział mobilizacyjny	wskazuje, jaki jest zakres działań Wojsk Obrony Terytorialnej ▪ posługując się diagramem rozróżnia kategorie uzyskiwane podczas kwalifikacji wojskowej	▪ posługując się diagramem charakteryzuje organizację sił zbrojnych w Polsce ▪ wyjaśnia, na czym polega dobrowolna służba wojskowa	▪ identyfikuje współczesne formy zagrożeń Ojczyzny ▪ rozróżnia świadczenia osobiste i rzeczowe jako szczególne formy obrony Ojczyzny	▪ odwołując się do wybranych przykładów, określa, jaką rolę w obronie Ojczyzny mogą odgrywać organizacje społeczne
Jak funkcjonuje szkoła?	▪ wyjaśnia, czym jest statut szkoły	wymienia przykłady praw i obowiązków ucznia	▪ posługując się diagramem określa rolę statutu szkoły wśród innych dokumentów szkolnych	▪ posługując się m.in. tabelą omawia wybrane prawa i obowiązki ucznia	▪ posługując się diagramem określa rolę Podstawy programowej wśród innych dokumentów szkolnych ▪ wskazuje, jak należy reagować w sytuacjach naruszenia reguł określonych w dokumentach szkolnych
Szkoła samorządności	▪ wyjaśnia, kto tworzy samorząd klasowy oraz samorząd szkolny	▪ podaje przykłady działalności samorządu klasowego oraz szkolnego	▪ wyjaśnia zasady funkcjonowania samorządu szkolnego ▪ posługując się m.in. diagramem określa, czym się różni rada szkoły od rady rodziców	wymienia sposoby włączania się uczniów w decydowanie o sprawach szkoły	wskazuje przykłady konkretnych rozwiązań w tej sprawie

Uczyć się w szkole i poza szkołą	wymienia przykładowe formy edukacji pozaszkolnej	posługując się diagramem omawia podstawy funkcjonowania polskiej oświaty	- posługując się diagramem wskazuje możliwe ścieżki edukacji absolwentów szkoły branżowej I stopnia - omawia przykładowe formy edukacji pozaszkolnej	wyjaśnia znaczenie obowiązku nauki	wykazuje, jakie korzyści może dać edukacja szkolna i pozaszkolna
Szkoła mediacji	podaje przykłady konfliktów szkolnych	posługując się diagramem omawia zasady prowadzenia mediacji szkolnej	- wyjaśnia, kto może zostać mediatorem rówieśniczym - identyfikuje konflikty, które nie podlegają mediacji	posługując się tabelą omawia sposoby budowania empatii	- wyjaśnia, jakie zalety ma mediacja przy rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych - posługując się diagramem omawia etapy sesji mediacyjnej
Czym jest samorząd terytorialny?	wymienia szczeble samorządu terytorialnego	podaje przykłady zadań, które realizuje samorząd gminny	posługując się diagramem identyfikuje organy trzech szczebli samorządu terytorialnego	odwołując się do wybranych przykładów, porównuje zadania i kompetencje samorządu gminnego i powiatowego	- wskazuje sposoby wpływania przez obywateli na decyzje samorządu terytorialnego - posługując się m.in. wykresem kołowym rozróżnia dwa rodzaje referendum lokalnego – odwoławcze i tematyczne

					▪ podaje przykłady zadań, które realizuje samorząd na szczeblu wojewódzkim
Działając dla innych	▪ wyjaśnia, na czym polega wolontariat ▪ wyjaśnia, czym jest sołectwo	▪ identyfikuje budżet obywatelski jako formę aktywności członków wspólnoty lokalnej	▪ wyodrębnia etapy realizacji budżetu obywatelskiego	▪ identyfikuje fundusz sołecki jako formę aktywności członków wspólnoty lokalnej	▪ odwołując się do wybranych przykładów, charakteryzuje znaczenie inicjatywy lokalnej ▪ wykorzystuje wybraną formę aktywności obywatelskiej w sprawie ważnej dla siebie lub dla lokalnej społeczności
Kiedyś będziesz w urzędzie (temat zadaniowy)	▪ wymienia wybrany formularz lub wniosek potrzebny do załatwienia sprawy	▪ wypełnia wybrany formularz lub wniosek	▪ potrafi załatwić przykładowe, zwłaszcza ważne dla młodych obywateli, sprawy w urzędzie	▪ potrafi załatwić przy niewielkiej pomocy nauczyciela przykładowe, zwłaszcza ważne dla młodych obywateli, sprawy w urzędzie ▪ wypełnia wybrany formularz lub wniosek przy niewielkiej pomocy nauczyciela	▪ potrafi samodzielnie załatwić przykładowe, zwłaszcza ważne dla młodych obywateli, sprawy w urzędzie ▪ samodzielnie wypełnia wybrany formularz lub wniosek

Dostęp do informacji publicznej	wyjaśnia, czym jest Biuletyn Informacji Publicznej	▪ podaje przykłady informacji publicznej ▪ posługując się diagramem wskazuje główne ścieżki dotarcia do informacji publicznej	▪ identyfikuje podstawy prawne regulujące dostęp do informacji publicznej	▪ posługując się diagramem wskazuje główne ścieżki dotarcia do informacji publicznej ▪ podaje przykłady informacji, których nie można żądać od instytucji publicznych	▪ analizuje art. 61 Konstytucji RP oraz art. 23 Ustawy o dostępie do informacji publicznej ▪ omawia zasady pisania wniosku o dostęp do informacji publicznej ▪ wykazuje, że dostęp do informacji publicznej jest formą kontroli obywatelskiej
Polska na drodze zmian ustrojowych	▪ identyfikuje główne cechy ustroju demokratycznego ▪ wymienia przykładowe wydarzenia świadczące o tym, że Polska w latach 1945–1989 nie była państwem demokratycznym	▪ posługując się diagramem identyfikuje główne cechy ustroju demokratycznego	▪ wymienia główne cechy systemu totalitarnego i autorytarnego	▪ identyfikuje przejawy systemu autorytarnego w Polsce w latach 1945–1989 ▪ wykazuje, że Polska w latach 1945–1989 nie była państwem demokratycznym	▪ porównuje system totalitarny i autorytarny ▪ charakteryzuje ogólny mechanizm przemian ustrojowych w Polsce w latach 1945–1989
Niełatwe polskie przemiany	▪ rozróżnia przemiany polityczne od gospodarczych i społecznych, które zaszły w Polsce po 1989 roku	podaje przykłady zmian dokonanych w Polsce od 1989 roku	▪ wskazuje głównie etapy demokratyzacji Polski po 1989 roku	▪ ocenia wybrane przejawy polskiej transformacji, wskazując pozytywne i negatywne zjawiska	▪ posługując się m.in. wykresami słupkowymi wskazuje zależności między przemianami politycznymi,

					gospodarczymi i społecznymi w Polsce po 1989 roku ▪ omawia konsekwencje polskiej transformacji, wykorzystując doświadczenia świadków historii
Podstawy ustrojowe Polski	identyfikuje Konstytucję RP, jako naczelné źródło prawa w naszym państwie	▪ posługując się m.in. diagramem dotyczącym trójpodziału władzy (podręcznik, s. 101), wymienia przykłady demokratycznych zasad ustroju RP	▪ wymienia podstawowe zasady demokratycznego państwa prawa ▪ omawia niektóre z tych zasad	▪ posługując się diagramem określa rolę Konstytucji RP w hierarchii źródeł prawa	▪ analizuje fragment preambuły oraz art. 13 Konstytucji RP ▪ posługując się m.in. diagramem wyjaśnia wpływ zasad ustrojowych w Rzeczypospolitej Polskiej na życie codzienne jej obywateli
Wybory niezbędnym warunkiem demokracji	rozdziela bierne i czynne prawo wyborcze	▪ posługując się diagramem wyodrębnia etapy procesu wyborczego	▪ wyjaśnia, jakie znaczenie mają wybory w systemie demokratycznym	posługując się diagramem i tabelą określa warunki korzystania z biernego i czynnego prawa wyborczego	▪ posługując się tabelą porównuje proporcjonalny i większościowy system wyborczy ▪ argumentuje na rzecz świadomego udziału w głosowaniu

W kręgu prawa cywilnego i rodzinnego	▪ wyjaśnia, na czym polega władza rodzicielska	▪ posługując się diagramem omawia zasady stosunku prawnego ▪ określa różnicę między zdolnością prawną a zdolnością do czynności prawnej	posługując się wybranymi przykładami i odwołując się do przepisów prawnych, omawia relacje między rodzicami a dziećmi	▪ posługując się m.in. diagramem (podręcznik, na omawia zasady zobowiązań w prawie cywilnym ▪ posługując się diagramem rozróżnia pokrewieństwo i powinowactwo	▪ posługując się m.in. diagramem wyjaśnia różnicę między dziedziczeniem testamentowym a dziedziczeniem ustawowym ▪ omawia zasady, warunki i skutki zawarcia małżeństwa
Nasze prawa i wolności	▪ podaje przykład łamania praw człowieka i obywatela	▪ posługując się diagramem określa cechy praw człowieka i obywatela	▪ odwołując się do wybranego przykładu, omawia łamanie praw człowieka i obywatela	▪ posługując się tabelą rozróżnia trzy sfery osobiste, polityczne oraz ekonomiczne, socjalne i kulturalne praw człowieka i obywatela w Polsce	▪ analizuje fragment Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz art. 30 Konstytucji RP ▪ identyfikuje różne przykłady łamania praw człowieka i obywatela ▪ podejmuje dyskusję na temat łamania praw człowieka i obywatela
Jak chronić nasze prawa?	▪ posługując się diagramem omawia rolę i kompetencje Rzecznika Praw Obywatelskich	▪ rozróżnia sądowe i niesądowe organy w Polsce chroniące prawa człowieka i obywatela	▪ wyjaśnia, czym zajmuje się Europejski Trybunał Praw Człowieka	identyfikuje różne organy władzy publicznej stojące na straży praw człowieka i obywatela	podaje przykłady organizacji pozarządowych stojących na straży praw człowieka i obywatela

					▪ posługując się m.in. diagramem omawia procedury zgłaszania skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
Pracować, ale w jakiej formie?	▪ wymienia warunki, które powinna spełniać osoba młodociana zatrudniona na podstawie umowy w celu przygotowania zawodowego	▪ posługując się tabelą identyfikuje prawa i obowiązki pracowników oraz pracodawców wynikające z umowy o pracę	▪ wyjaśnia, czym zajmuje się Państwowa Inspekcja Pracy	▪ posługując się diagramem identyfikuje rodzaje umów o pracę ▪ posługując się tabelami porównuje prawa i obowiązki pracowników oraz pracodawców wynikające z umowy o dzieło i z umowy zlecenie	▪ rozróżnia praktyki, staż i wolontariat jako formy nabywania umiejętności zawodowych ▪ wyjaśnia, na czym polega obustronna ochrona praw w relacjach pracodawca-pracownik
Zagrożenia i obrona demokracji	posługując się diagramem, (podręcznik, s. 137), wyjaśnia, na czym polega zjawisko klientyzmu ▪ identyfikuje korupcję i nepotyzm jako zagrożenie demokracji	posługując się diagramem, (podręcznik, s. 137), wyjaśnia, na czym polega zjawisko klientyzmu ▪ identyfikuje korupcję i nepotyzm jako zagrożenie demokracji	wyjaśnia, dlaczego populizm może zagrażać demokracji ▪ podaje przykłady inicjatyw, które przeciwdziałają zagrożeniom demokracji ▪ formułuje własną opinię w tej sprawie	wyjaśnia, dlaczego populizm może zagrażać demokracji ▪ podaje przykłady inicjatyw, które przeciwdziałają zagrożeniom demokracji ▪ formułuje własną opinię w tej sprawie	▪ odwołując się do wybranych przykładów, wskazuje, w jaki sposób media mogą zagrażać demokracji ▪ poddaje dyskusji swoją opinię dotyczącą obrony demokracji

Wobec funkcjonariuszy oraz instytucji publicznych	wymienia przykładowe uprawnienia policji wobec osób fizycznych	posługując się diagramem identyfikuje przedstawicieli funkcjonariuszy publicznych określa, czym zajmuje się prokuratura	wyjaśnia, czego dotyczy art. 45 Konstytucji RP	- posługując się diagramami wskazuje własne prawa i obowiązki w relacjach z policją - posługując się diagramem identyfikuje rodzaje sądowych postępowań cywilnych	- posługując się m.in. wzorem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa określa główne obowiązki świadka, pokrzywdzonego oraz podejrzanego w relacji z prokuratorem - posługując się m.in. wzorem pozwu podaje przykłady spraw, których można dochodzić przed sądem cywilnym
W kręgu prawa karnego	identyfikuje przykładowe sytuacje, które zwalniają z odpowiedzialności karnej	posługując się diagramem rozróżnia kategorie czynów, które są zagrożone karą	- posługując się tabelą rozróżnia oraz podaje przykłady kar i środków karnych - porównuje zasady odpowiedzialności karnej zawarte w Kodeksie wykroczeń oraz w Kodeksie karnym	posługując się m.in. diagramem identyfikuje uczestników procesu karnego	- rozdziela przestępstwa ścigane z urzędu oraz ścigane na wniosek - posługując się m.in. diagramem omawia zasady i następstwa procesu karnego
Ochrona dóbr osobistych	wyjaśnia, czego dotyczy RODO	posługując się diagramem	podaje przykłady zachowań, które sprzyjają ochronie	posługując się tabelą (omawia sytuacje, w których	omawia formy naruszania dóbr osobistych,

		identyfikuje dobra osobiste jednostki ▪ posługując się tabelą podaje przykłady danych zwykłych i danych wrażliwych	danych osobowych ▪ wyjaśnia, czym zajmuje się UODO	prawo dopuszcza przetwarzanie danych wrażliwych	szczególnie w internecie ▪ wskazuje różne możliwości działań w razie zagrożenia lub naruszenia danych osobowych